

Darba samaksa un nodarbināto skaits valsts budžeta iestādēs 2021. gadā

Valsts kanceleja,
2022. gada 31. martā

Saturs

1. Ziņojumā izmantotie jēdzieni
2. Sabiedriskā sektora uzbūve
3. Nodarbināto skaits un darba samaksa valsts budžeta iestādēs un pa nodarbināto grupām
4. Nodarbināto darba samaksas apmēra procentuālais sadalījums nodarbināto grupās ministrijās un padotības iestādēs
5. Valsts pārvaldē strādājošo darba samaksas salīdzinājums ar atbilstošo amatu darba samaksu privātajā sektorā
6. Vadības funkciju raksturojums, nodarbinātā portreti un citi nodarbinātību raksturojoši rādītāji
7. Kopsavilkums, secinājumi un noderīgas saites

Ziņojumā izmantotie jēdzieni 1/2

Amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi – dienesta veids, kuru pilda amatpersona Valsts policijā, Valsts robežsardzē, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, kā arī šo iestāžu padotībā esošās koledžās un leslodzījuma vietu pārvaldē

AUS – Valsts tiešās pārvaldes iestāžu un citu valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu atlīdzības un personu uzskaites sistēma

Budžeta iestāde – iestāde, kuru pilnīgi finansē no valsts budžeta (ietver gan valsts pārvaldes iestādes, gan neatkarīgās iestādes – Saeima, tiesas, prokuratūra u.c.)

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

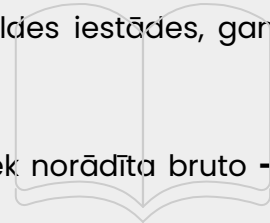
Darba samaksa – mēnešalga, piemaksas, prēmijas un naudas balvas. Darba samaksa tiek norādīta bruto – pirms nodokļu nomaksas

Fontes – SIA Fontes Vadības konsultācijas

Ierēdnis – persona, kas tiešās valsts pārvaldes iestādē veido nozares politiku vai attīstības stratēģiju, koordinē nozares darbību, sadala vai kontrolē finanšu resursus, izstrādā normatīvos aktus vai kontrolē to ievērošanu, sagatavo vai izdod administratīvos aktus, sagatavo vai pieņem citus ar indivīda tiesībām saistītus lēmumus

Militārpersona – persona, kura pilda aktīvo militāro dienestu

Mediāna – sakārtotas datu kopas centrālā vērtība (piemēram, 700 ir šādas datu kopas mediāna: 430, 500, **700**, 900, 1200)

Ziņojumā izmantotie jēdzieni 2/2

Vidējā darba samaksa – atskaites perioda kopējā darba samaksa dalīta ar pilna laika (40 darba stundas nedēļā) nodarbināto skaitu

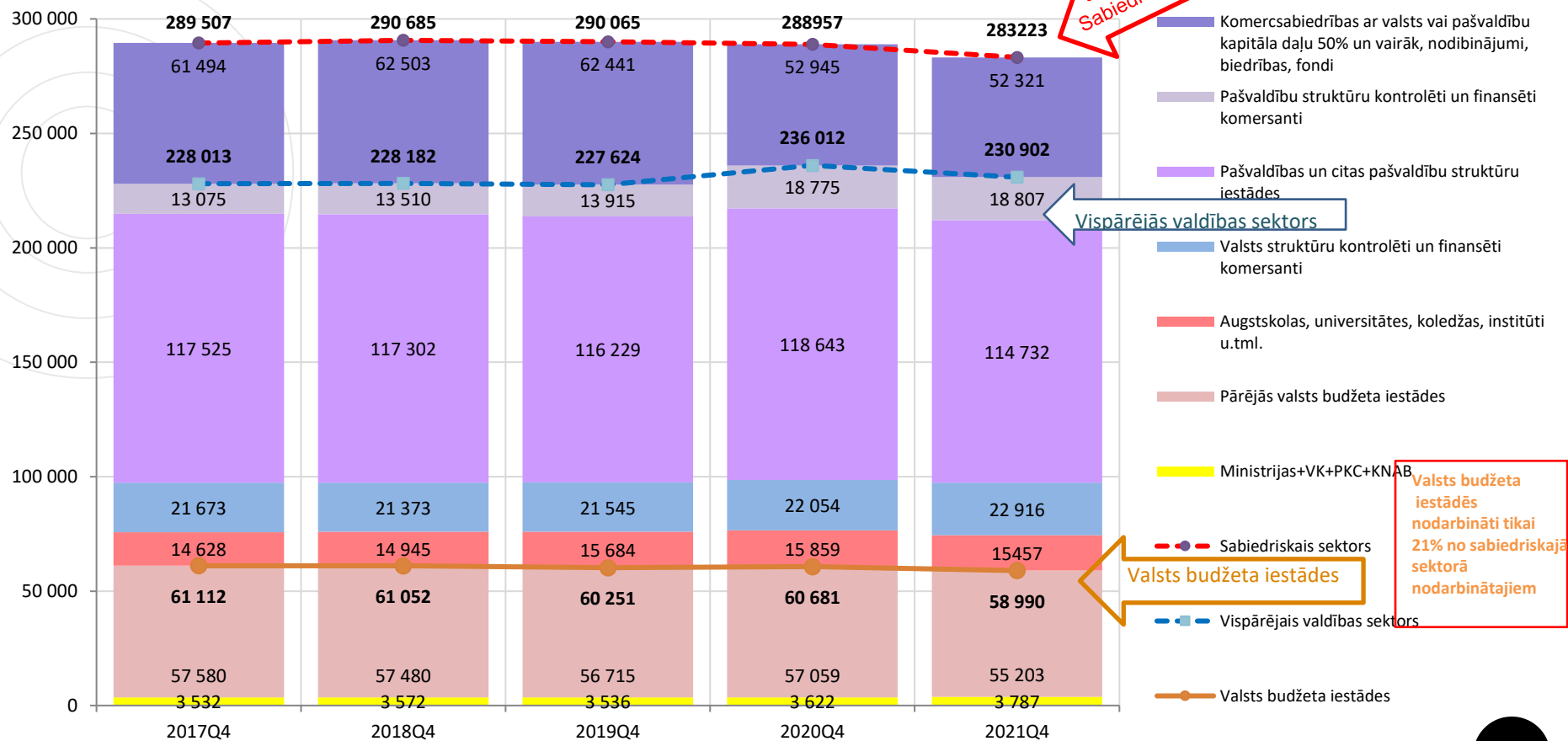
Vidējais nodarbināto skaits – atskaites perioda (gada) kopējais nodarbināto dalīts ar mēnešu skaitu atskaites periodā (gadā)

Valsts pārvaldes iestāde – augstākās tiešās pārvaldes un padotības iestādes. Augstākās tiešās pārvaldes iestādes ir ministrijas un Valsts kanceleja un Pārresoru koordinācijas centrs (šajā ziņojumā visas kopā ietvertas sadaļā «Ministrijas»)

Vispārējās valdības sektors – valsts budžeta iestādes (ministrijas, padotības iestādes, centrālās (neatkarīgās) iestādes, valsts dibinātas augstākās izglītības iestādes un profesionāli tehniskās skolas, pašvaldības un to iestādes, valsts un pašvaldību struktūru kontrolēti un finansēti komersanti)

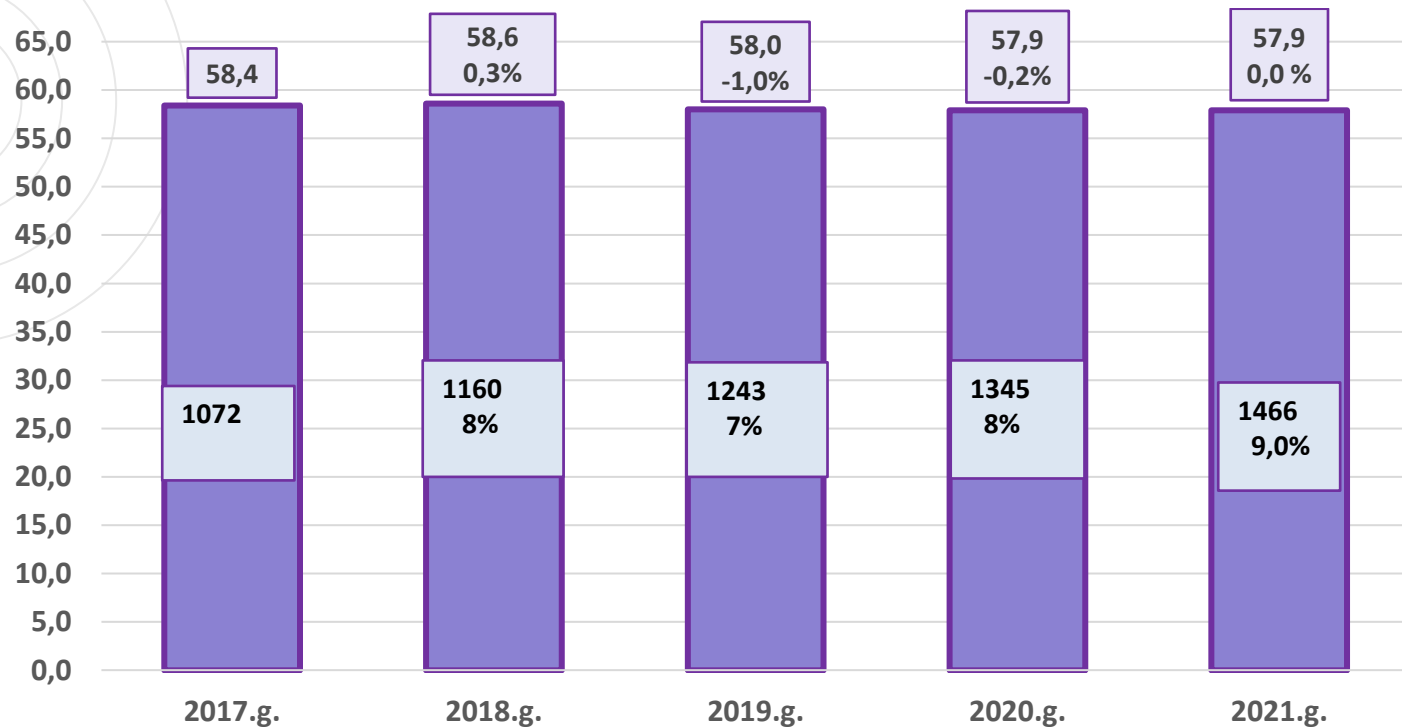
MAG – mēnešalgu grupa

Sabiedriskā sektora uzbūve

Vidējais nodarbināto skaits un vidējā darba samaksa valsts budžeta iestādēs 2017. – 2021. gadā un salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu

Skaits tūkstošos un vidējā darba samaksa *euro* un %

Avots: AUS

Aprēķina metodika: Nodarbināto skaitā neietver uzņēmumu līguma nodarbinātos.

Nodarbināto skaits valsts budžeta iestādēs vidēji 2021. gadā

(informācijai nodarbināto skaits 2020.gadā)

57 877 (57 934)

Neatkarīgajās institūcijās –
2031 jeb 3,5% (2054 jeb 3,5%)

Ministrijās– 3307 jeb 5,7% (3292 jeb
5,7%)

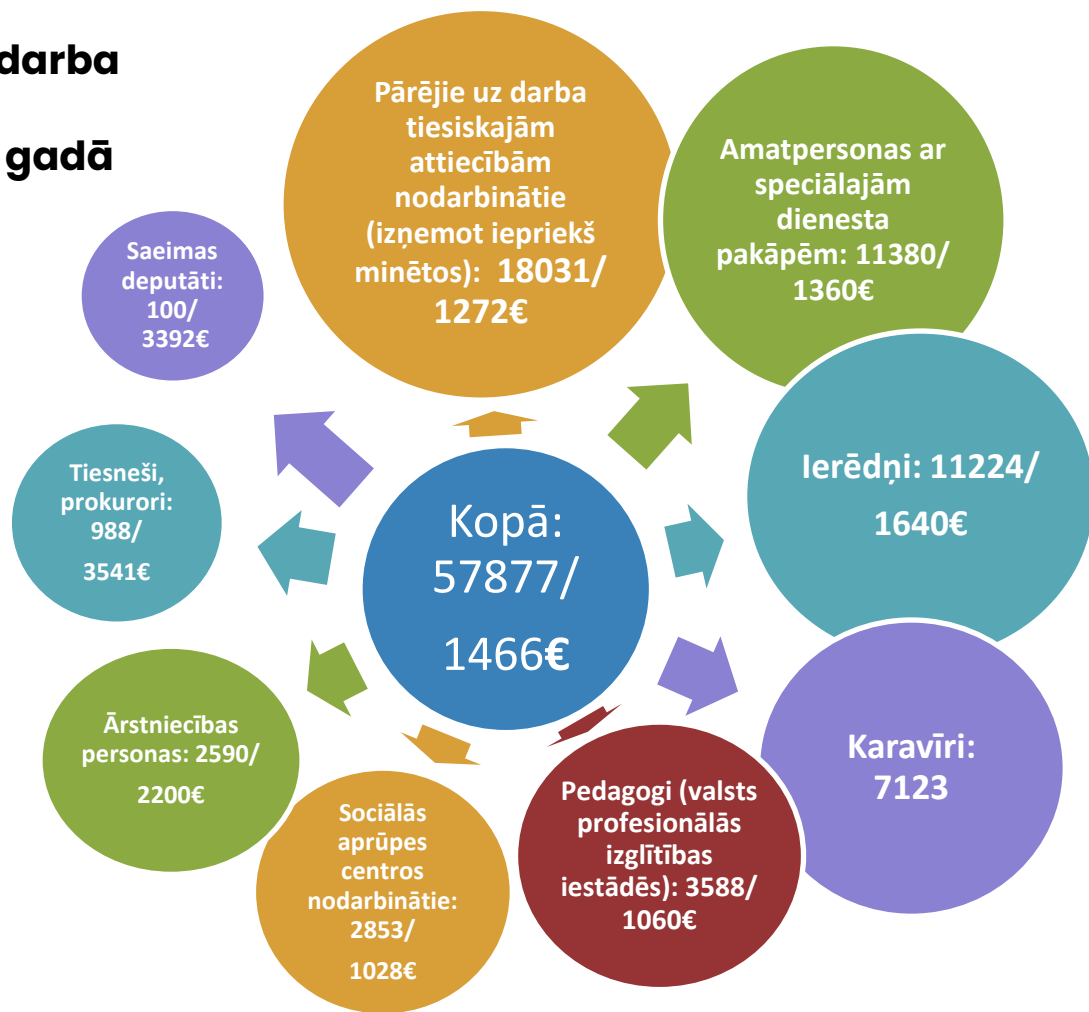
Ministriju padotības iestādēs –
52 539 jeb 90,8% (52 588 jeb 90,8%)

Avots: AUS

Aprēķina metodika: Nodarbināto skaitā neietver uz uzņēmuma līguma nodarbinātos.

Nodarbināto skaits un vidējā darba samaksa pa nodarbināto grupām 2021. gadā vidēji mēnesī

Nodarbināto skaits un summa *euro*

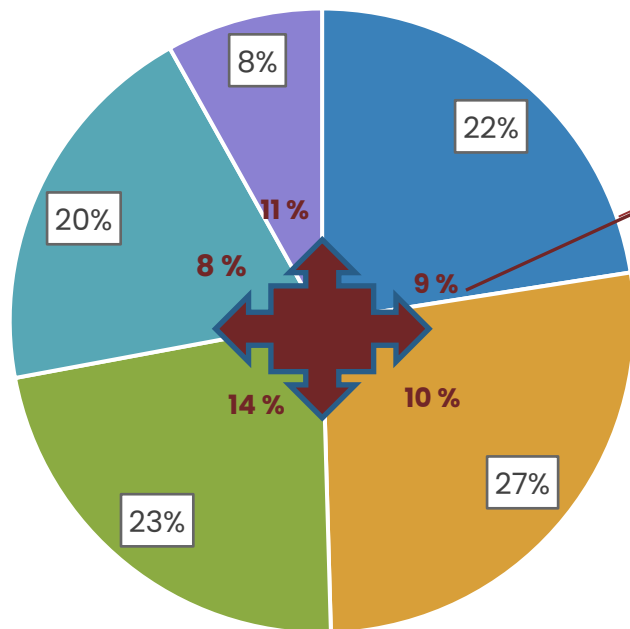

Ārstniecības personām un pedagogiem norādīta faktiskā darba samaksa – katras nodarbināto grupas darba samaksa, dalīta ar nodarbināto skaitu, jo liela darbinieku daļa ir nodarbināta nepilnu darba laiku

Avots : AUS

Aprēķina metodika: AUS neietver uzņēmumu līguma nodarbinātos

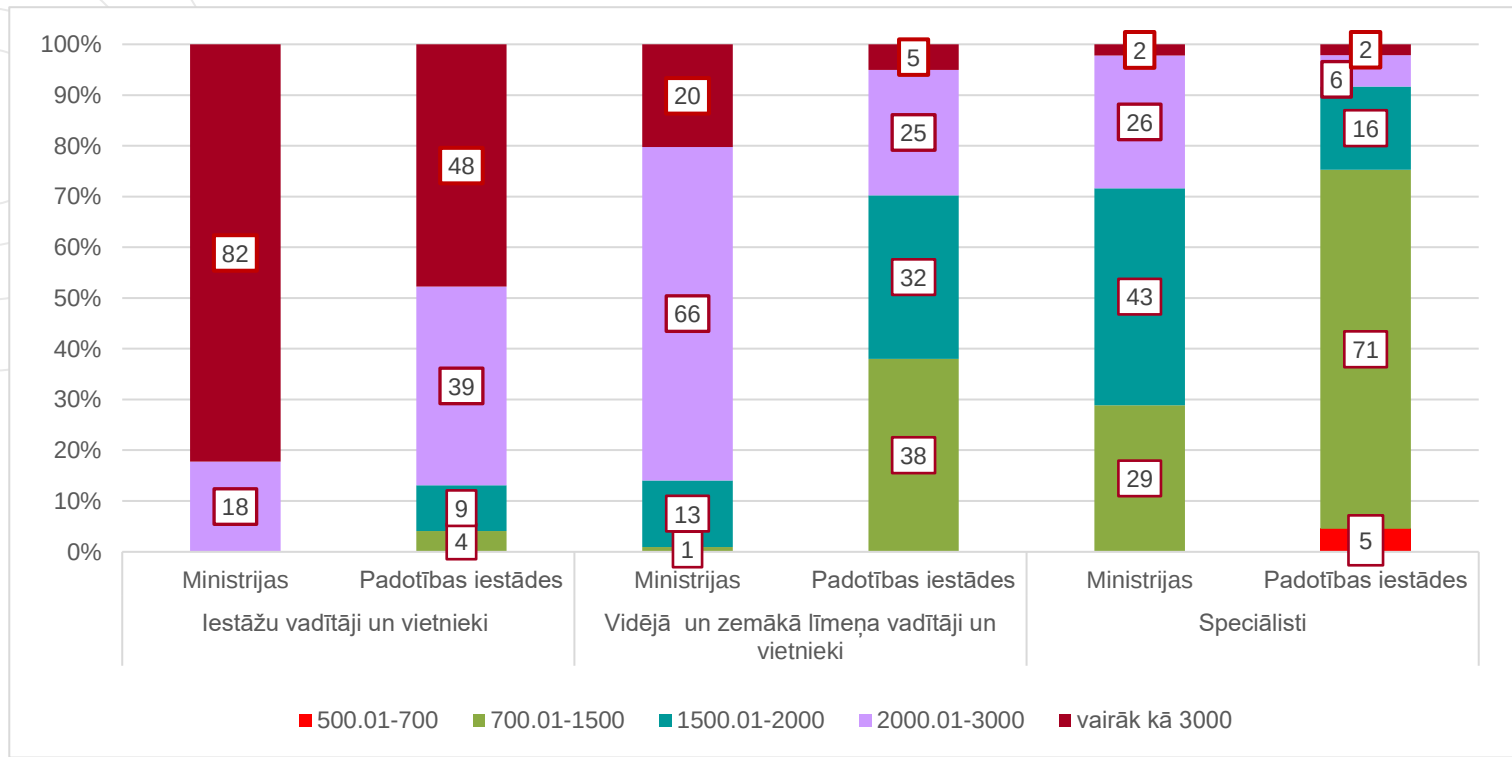
Valsts tiešās pārvaldes iestāžu sadalījums pa vidējās darba samaksas diapazoniem 2021. gadā

Vakanto amatu īpatsvars
iestāžu grupā
uz decembra beigām, %

■ virs 2000 EUR ■ 1600,01-2000 EUR ■ 1300,01-1600 EUR ■ 1000,01-1300 EUR ■ līdz 1000 EUR

Iestāžu vadītāju, viņu vietnieku, vidējā un zemākā līmeņa vadītāju un pārējo nodarbināto darba samaksas apmēra procentuālais sadalījums ministrijās un padotības iestādēs 2021. gadā %

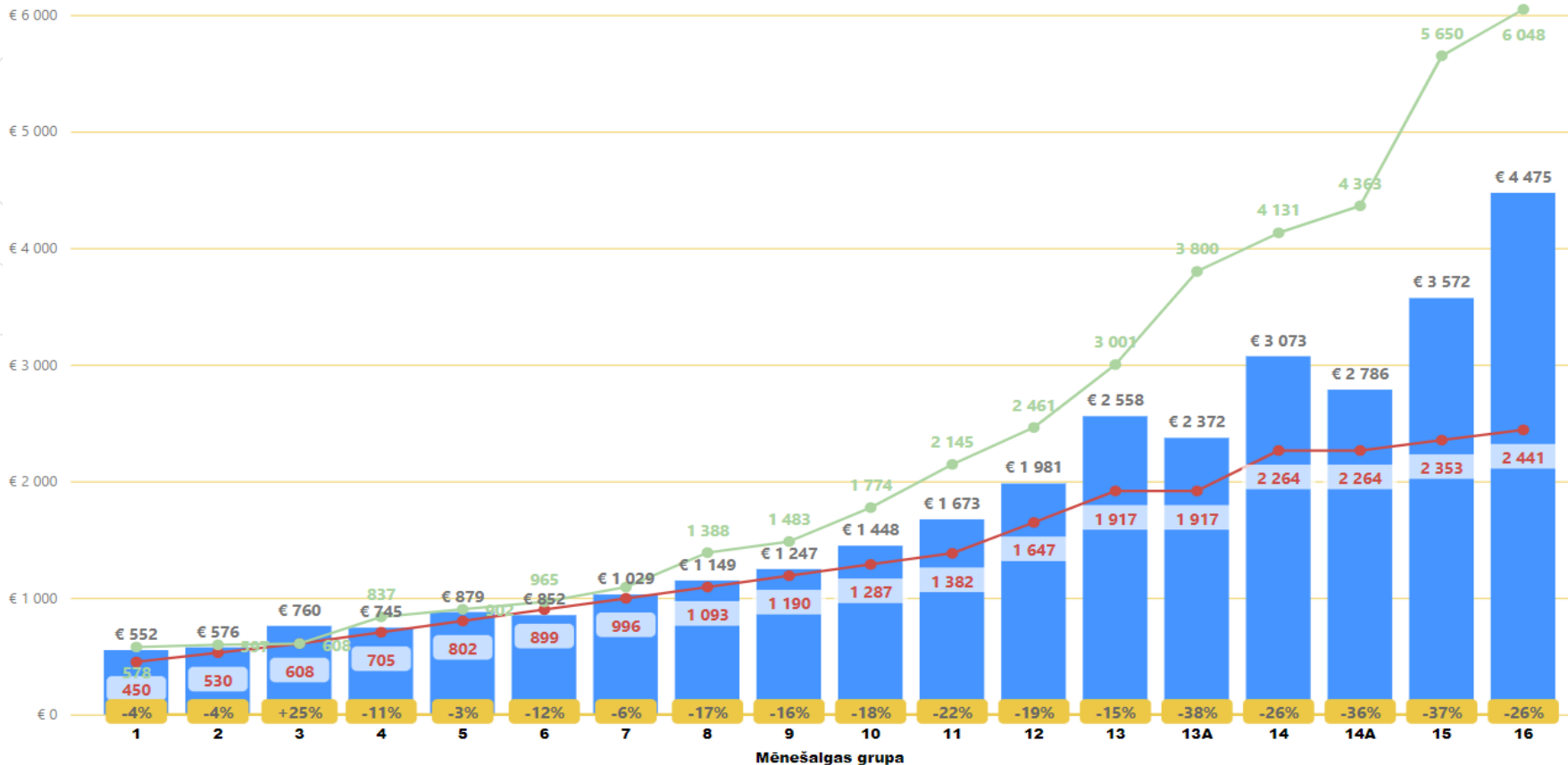
Darba samaksa ietver mēnešalgu, piemaksas, naudas balvu un prēmiju, kā arī atvaļinājuma pabalstu

Avots: AUS

Aprēķina metodika: AUS neietver uz uzņēmuma līguma nodarbinātos.

Darba samaksa valsts pārvaldes iestādēs salīdzinājumā darba samaksu privātajā sektorā vidēji mēnesī 2021. gadā

● Darba samaksa vidēji mēnesī 2021.g. ● Mēnešalgu skalas maksimums 3.kat. ● Darba tirgus pamatalgas mediāna 2018.05-2019.04 ● Darba samaksa pret tirgus mediānu

Avots:AUS

10 valsts iestādes ar lielāko nodarbināto skaitu: nodarbināto skaits 2021. gada decembrī

Valsts policija

5507

Neatliekamās
medicīniskās
palīdzības
dienests

3457

Valsts ieņēmumu
dienests

3402

Sociālās aprūpes
centri

2728

Valsts
ugunsdzēsības un
glābšanas
dienests

2582

Ieslodzījuma
vietu pārvalde

2026

Valsts
robežsardze

2032

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

865

Lauku atbalsta
dienests

611

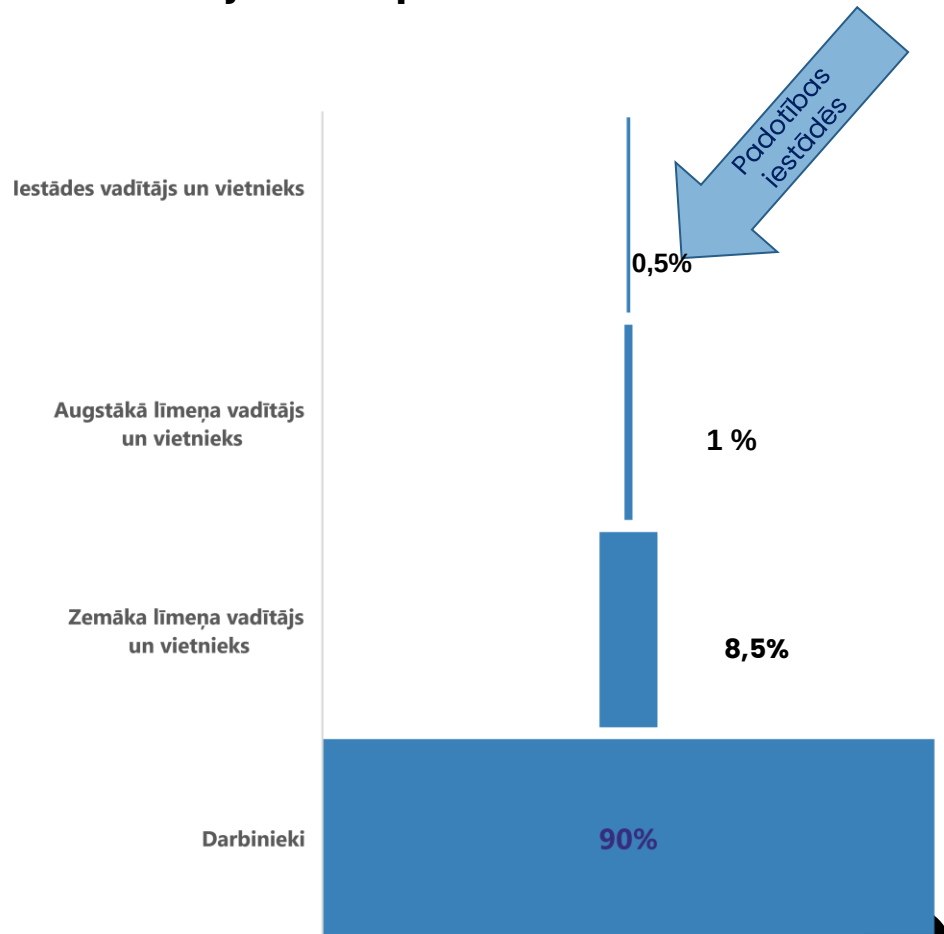
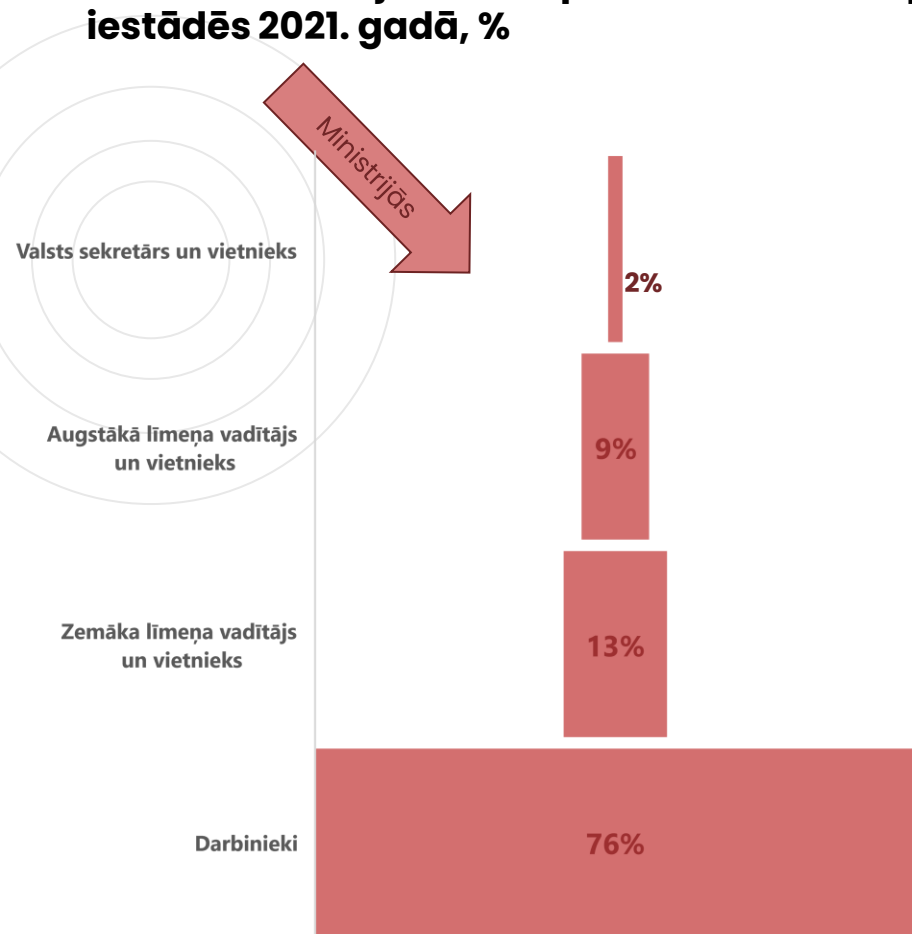

Nodarbinātības
valsts aģentūra

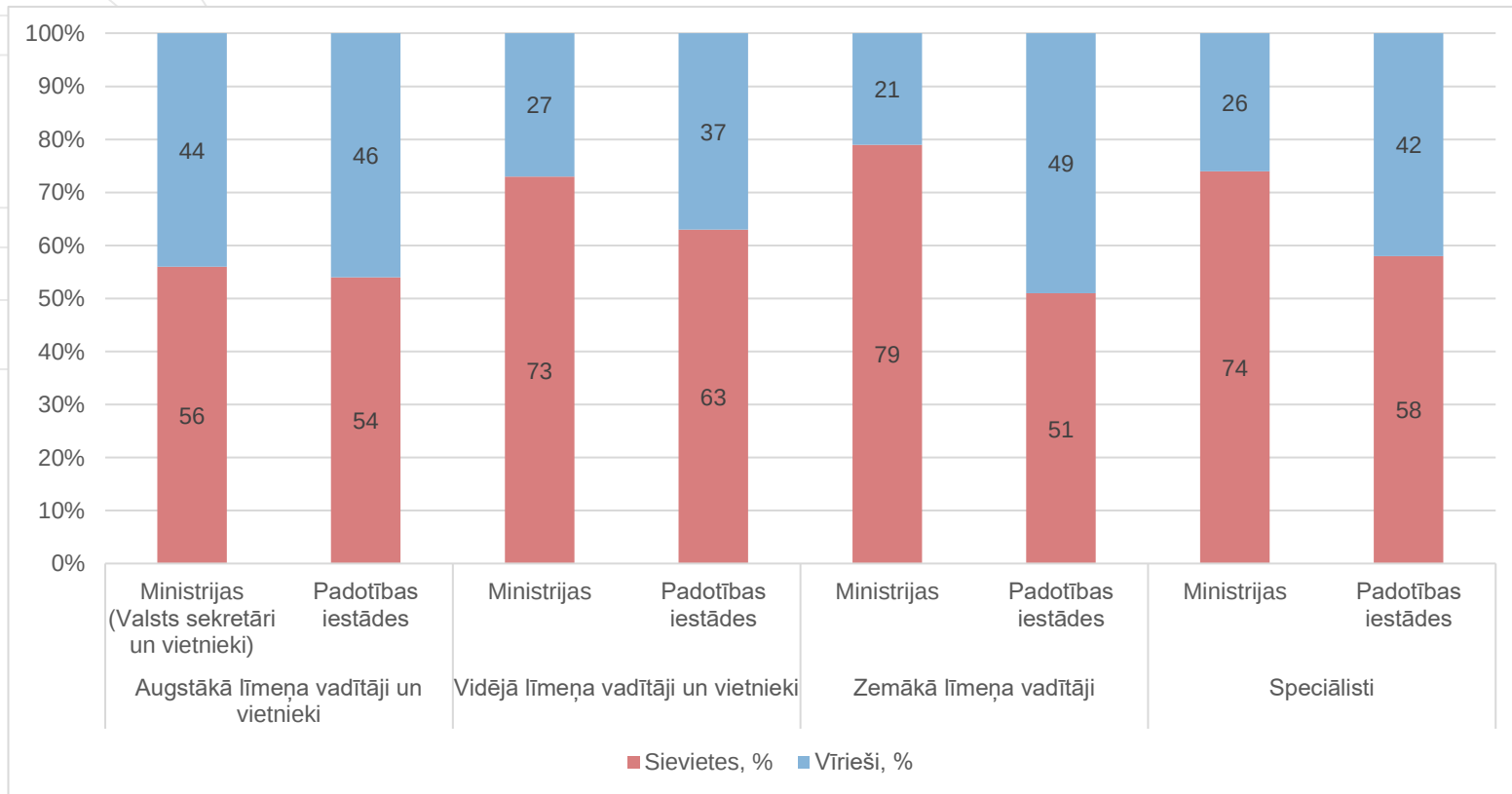
608

Avots: AUS

Vadības funkciju skaita īpatsvara raksturojums ministrijās un to padotības iestādēs 2021. gadā, %

Dzimumu līdzsvars –sieviešu un vīriešu īpatsvars ministrijās un padotības iestādēs un pa vadības līmeņiem 2021. gadā

Iestādes vadītāja darbības raksturojums 2021. gadā un darba samaksas salīdzinājums ar privāto sektoru

Iestādes lielums līdz 25

25-50

51-250

251-500

501-1500

vairāk par 1501 amata vietām

9%

10%

45%

18%

12%

6%

Darbinieki

Sieviete 48%
Anita 49 gadi

Vīrietis 52%
Jānis 49 gadi

Budžets

Iestādes budžets līdz 1 milj.

1-5 milj.

6-10 milj.

11-50 milj.

51-100 milj.

lielāks par 100 milj.

6%

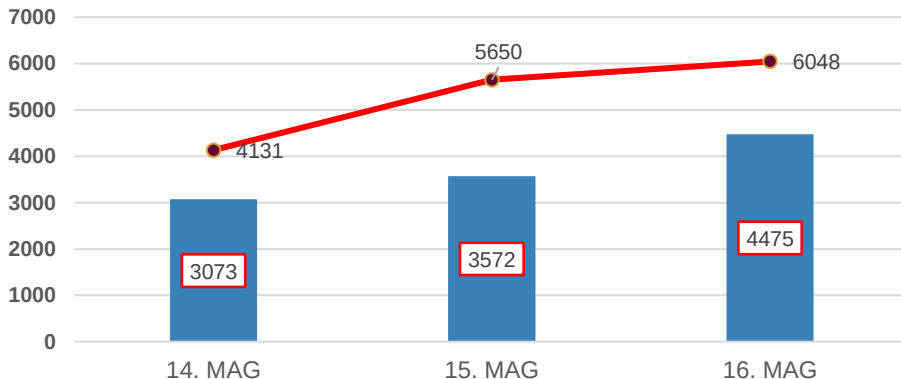
34%

11%

24%

13%

12%

14. MAG

15. MAG

16. MAG

Darba samaksa

Darba tirgus pamatalgas mediāna 2018.05.-2019.04.

Avots:AUS

Nodarbinātā portrets valsts pārvaldē 2021. gadā

Jānis 1024; Andris 477; Edgars 429; Aleksandrs 391; Māris 367

Biežākie vārdi

41,4

Vidējais vecums

Inspektors; vecākais inspektors; jaunākais inspektors; ugunsdzēsējs glābējs (autovadītājs); operatīvā medicīniskā transporta vadītājs

Biežākie amati

Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta UGUNSDZĒSĒJS GLĀBĒJS/ UGUNSDZĒSĒJS GLĀBĒJS (autovadītājs); INSPEKTORS (iekšlietu jomā); Sanitārautomobiļa VADĪTĀJS; Jaunākais INSPEKTORS (iekšlietu jomā); Vecākais INSPEKTORS (iekšlietu jomā)

Biežākās profesijas

LR IeM Valsts policija; Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests; Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests; Ieslodzījuma vietu pārvalde; Valsts robežsardze

Biežākās iestādes

€ 1 141

Mēnešalga, vidēji

€ 1 459

Darba samaksa, vidēji

Inese 667; Kristīne 656; Ilze 631; Inga 623; Dace 507

Biežākie vārdi

44,8

Vidējais vecums

Inspektors; galvenais nodokļu inspektors; vecākais referents; vecākais eksperts; vecākais inspektors

Biežākie amati

Neatliekamās medicīnas ĀRSTA PALĪGS/ FELDŠERIS; Vecākais EKSPERTS; Galvenais nodokļu INSPEKTORS; Vecākais REFERENTS; APRŪPĒTĀJS

Biežākās profesijas

Valsts ieņēmumu dienests; LR IeM Valsts policija; Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests; Tiesu administrācija; Valsts robežsardze

Biežākās iestādes

€ 1 167

Mēnešalga, vidēji

€ 1 461

Darba samaksa, vidēji

TOP 5 pēc nodarbināto vidējā vecuma amatu saimes 2021. gadā

"Vecākās"

56 gadi

41. Transportlīdzekļa vadīšana

55gadi

4. Apsardze un uzraudzība

54 gadi

13. Fiziskais un kvalificētais darbs

53 gadi

34. Restaurācijas darbi
43.Meža ugunsapsardzība

52 gadi

39. Sociālais darbs

"Jaunākās"

36 gadi

48. Sporta organizēšana
un profesionālais sports

38 gadi

24. Komunikācija
un sabiedriskās attiecības

39 gadi

53.Tiesas un
prokuratūra (tiesu darbinieki)

40 gadi

32. Projektu vadība
40.Starptautiskie sakari

41 gads

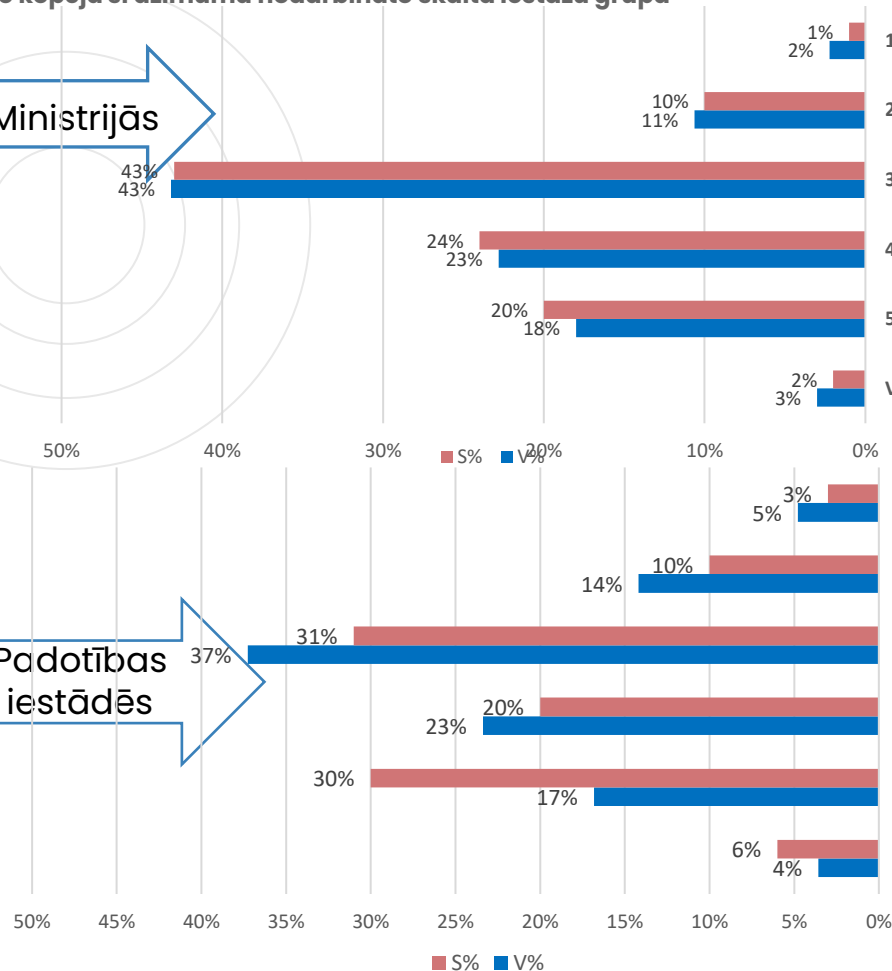
36. Politikas plānošana

Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām un pēc dzimuma 2021. gadā

% no kopējā šī dzimuma nodarbināto skaita iestāžu grupā

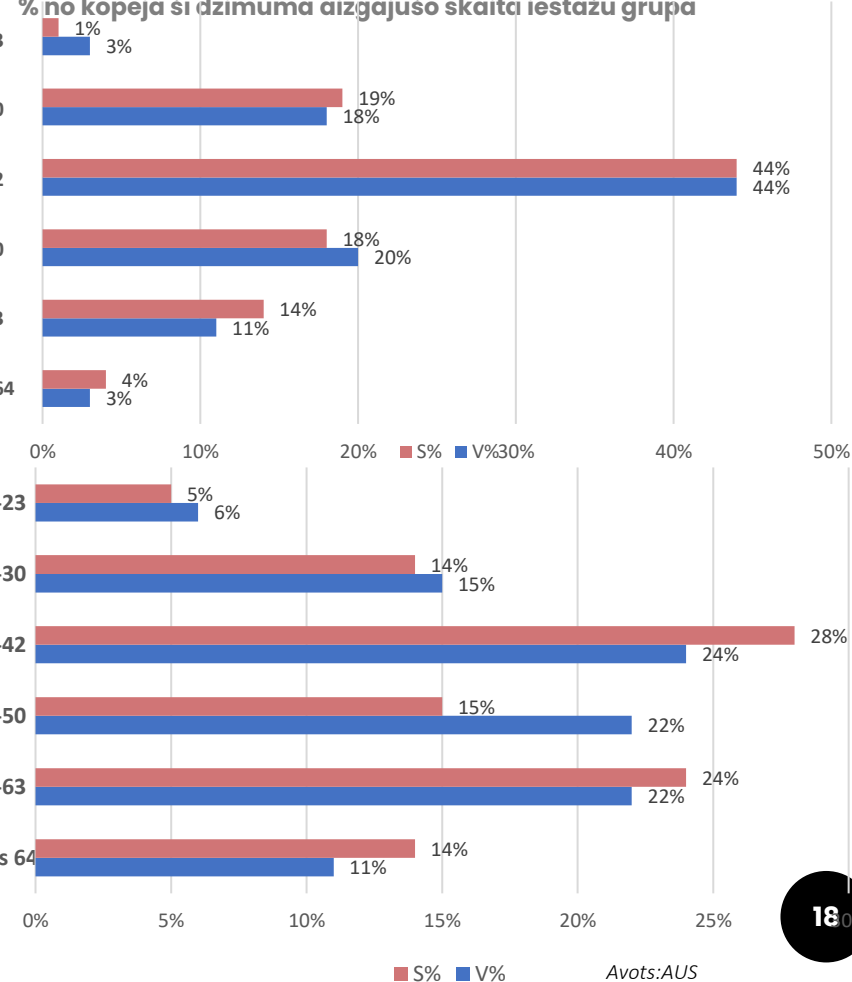
Ministrijās

Padotības iestādēs

Darba attiecības pārtraukušo sadalījums pa vecuma grupām un pēc dzimuma 2021. gadā

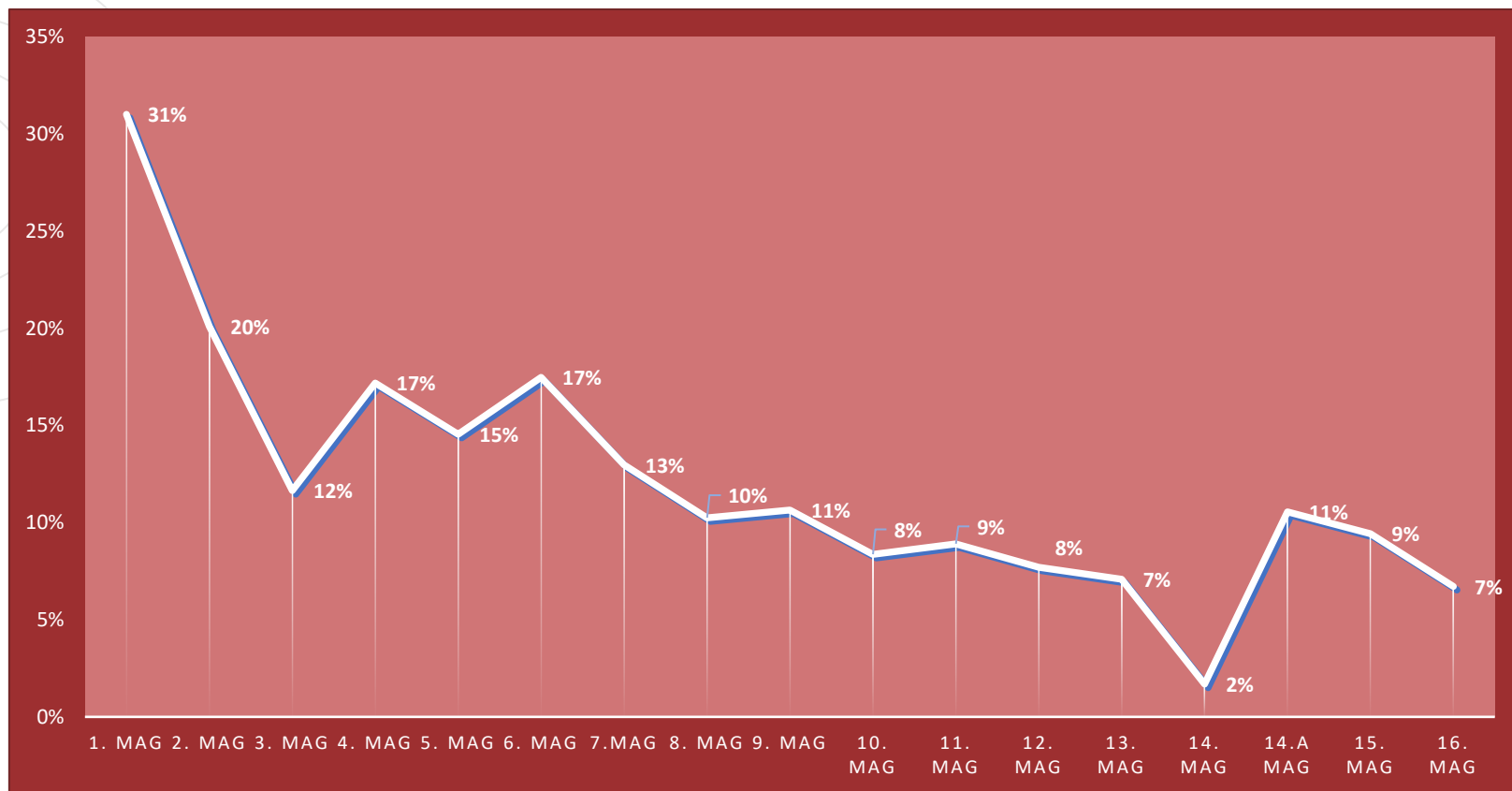
% no kopējā šī dzimuma aizgājušo skaita iestāžu grupā

Avots:AUS

Personāla mainība mēnešalgu grupās 2021. gadā

Atbrīvošanas gadījumu skaits īpatsvars pret kopējo amatu skaitu mēnešalgu grupā %

Amatu saimes ar lielāko un mazāko atbrīvoto skaita īpatsvaru 2021. gadā

Atbrīvošanas gadījumus skaits pret kopējo amatu skaitu amatu saimē %

"Ar lielāko atbrīvoto skaitu"

35,6%

25. saime Konsultēšana

29,8%

13.saime Fiziskais un kvalificētais darbs

27,7%

24.saime Komunikācija un sabiedriskās attiecības

25%

48. saime Sporta organizēšana un profesionālais sports

23,1%

4. saime Apsardze un uzraudzība

"Ar mazāko atbrīvoto skaitu"

2,7%

15. saime Iekšējais audits

2,7%

28. 2. saime Noziedzības novēršana un apkarošana.
Operatīvā darbība

4,5%

42.3. saime Tulkošana. Tulkošana rakstveidā un mutvārdos

6,1%

28.1. saime Noziedzības novēršana un apkarošana. Izmeklēšana

6,3%

7. saime Diplomātiskā un konsulārā darbība

Kopsavilkums

- Valsts budžeta iestādēs ir nodarbināta tikai **aptuveni piektā daļa** no sabiedriskajā sektorā nodarbinātajiem. Valsts kancelejas Atlīdzības uzskaites sistēmā (AUS) valsts budžeta iestāžu nodarbināto skaitā ietver gan uz **darba līguma** pamata nodarbinātos, gan dienesta attiecībās esošos ierēdņus un amatpersonas, savukārt Centrālā statistikas pārvalde (CSP) bez iepriekš minētajiem ietver arī uz **uzņēmuma līguma pamata** nodarbinātos. Līdz ar to valsts budžeta iestādēs nodarbināto skaits atbilstoši AUS ir par aptuveni 2 tūkstošiem mazāks nekā CSP sniegtajos datos.
- Valsts budžeta iestādēs vidējā nodarbināto skaitā pa atskaites periodiem nav **ievērojamas būtiskas izmaiņas**. Nodarbināto skaits pēdējo piecu gadu laikā svārstās no 58,6 tūkstošiem 2018. gadā, salīdzinot ar 2021. un 2022. gadu 57,9 tūkstošiem, tas ir samazinājies par **1,2% jeb 0,7 tūkst. nodarbināto**. Vidējā darba samaksa nemainīgi **pieaug** ik gadu par **8% – 9%** (6. slaidis).
- 6%** valsts pārvaldes iestāžu vadītāju vada iestādi, kurā ir vairāk kā **1501** amata vietu un **12%** iestāžu vadītāju atbild par iestādi, kuras budžets ir lielāks kā **100 milj. euro**, (salīdzinājumam 2021. gada Latvijas valsts budžets ir **~10,8** miljardi, taču 16. mēnešalgu grupā klasificēto vadītāju vidējā darba samaksa 2021. gadā ir tikai **4475 €** jeb **74%** no līdzvērtīgu amatu darba tirgus pamatalgas mediānas (periodā 2018. gada maijs – 2019. gada aprīlis). (15. slaidis).
- Ministrijās nodarbinātajiem ir augstāka darba samaksa – virs 3 000 € saņem **82%** valsts sekretāru un viņu vietnieku, padotības iestādēs **48 %** iestāžu vadītāju un viņu vietnieku. Virs 3000 € saņem **20%** vidēja un zemāka līmeņa vadītāju un viņu vietnieku ministrijās, bet padotības iestādēs tādi ir **5 %**. Speciālisti, kuri saņem darba samaksu no 1500–2000 € ministrijās ir **43%**, bet padotības iestādēs **16%** (10. slaidis).
- Korelācija starp iestādes vidējās darba samaksas apmēru un vakanto amatu skaitu nav novērojama. Iestādēs ar augstāku vidējo darba samaksu nav būtiski mazāk vakanto amatu (9. slaidis).

Kopsavilkums

- Lielāks gados jaunu nodarbināto īpatsvars ir ministrijās (18. slaidis). Vecuma grupā no **31** līdz **42** gadiem ministrijās strādā **43%** vīriešu sievietes, savukārt padotības iestādēs – **37 %** vīriešu un **31 %** sievietes. Augstāks nodarbināto vidējais vecums ir amatu saimēs – "Transporta līdzekļa vadīšana", "Apsardze un uzraudzība" un "Fiziskais un kvalificētais darbs", savukārt "jaunākās" amatu saimes ir "Sporta organizēšana un profesionālais sports", "Komunikācija un sabiedriskās attiecības" (17. slaidis).
- Gan uz ministrijās, gan padotības iestādēs visbiežāk darba vietu maina nodarbinātie vecuma grupā no **31** līdz **42** gadiem, retāk darbu maina nodarbinātie vecuma grupā no **18** līdz **23** gadiem un pensionēšanās vecumu sasniegušie. Savukārt amatu saimes "Konsultēšana", "Fiziskais un kvalificētais darbs", "Komunikācija un sabiedriskās attiecības" ir tās, kurās ir vislielākā personāla mainība (20. slaidis).

Noderīgas saites

- **Atlīdzības likums** - Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu (darbinieku) atlīdzību nosaka Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums - <https://likumi.lv//ta/id/202273>
- **Valsts civildienesta likums** - <https://likumi.lv/doc.php?id=10944>
- **Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likums** - <https://likumi.lv/doc.php?id=138750>
- **Noteikumi par valsts tiesās pārvaldes iestāžu un citu valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu (darbinieku) atlīdzības un personu uzskaites sistēnu** - <https://likumi.lv/ta/id/295098-noteikumi-par-valsts-tiesas-parvaldes-iestazu-un-citu-valsts-un-pasvaldibu-instituciju-amatpersonu-darbinieku-atlidzibas>
- **Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs** <https://likumi.lv/ta/id/222271-valsts-un-pasvaldibu-instituciju-amatu-katalogs>
- **Valsts pārvaldes iekārtas likums** <https://likumi.lv/ta/id/63545-bvalsts-parvaldes-iekartas-likums>

Paldies!

Jautājumiem:

cilvekresursi@mk.gov.lv